

**בס"ד. משיחות ש"פ נצבים ה'תנש"א,
יום ב' דר"ה, וש"פ וילך ו' תשרי ה'תשנ"ב.**

רומזים גם לב' הימים דר"ה (יום ראשון דר"ה – ב', ויום שני דר"ה – ג'), (ב) ובשייכות לקריאת התורה ("פת וילך .. שמחלקים נצבים וילך לשטים") – שקורין "אתם נצבים היום גו" (ש"היום" קאי על ראש השנה⁸) תוך ג' ימים (שבת, יום ראשון ערב ר"ה, ור"ה) שנחשבים (בכמה ענינים) למציאות אחת.⁹

(ב) הסימן דקביעות השנה (כמודפס גם בהלוחות) הוא בש"ז: ב' – יום ב' שבו חל ר"ה, ש' – שלימה, שחשון וכסלו שלמים¹⁰, ד' – יום ד' שבו חל ר"ח ניסן.

וענין זה קשור עם היותה שנה מעוברת – כ', כשר"ה חל ביום ב' (ב'), וחשון וכסלו מלאים, שנה שלימה (ש'), לא יחול ר"ח ניסן בשבת (ד') אלא בשנה מעוברת.

ונמצא, שבשנה זו ישנם ג' ענינים של שלימות – שלימות משולשת: (א)

(8) רמ"ז לזח"ב לב, ב (הובא בלק"ת תבוא מא, ג). וראה גם זה"ג ולא, א. פענח רזא ס"פ נצבים. לק"ת ר"פ נצבים.

(9) ראה (לדוגמא) פסחים קו, סע"א. ועוד.
(10) "סדר החדשים המלאים והחסרים .. אחד מלא ואחד חסר על הסדר .. מרחשון וכסלו* פעמים יהיו שניהם מלאים ופעמים יהיו שניהם חסרים ופעמים יהי' מרחשון חסר וכסלו מלא. ושנה שיהי' בה שני חדשים אלו מלאים היא שנקראו חדשי' שלמים" (רמב"ם הל' קדוה"ח פ"ח ה"ה"ו).

(* הטעמים להשינוי בחדשים מרחשון וכסלו דוקא – ראה ספר העבור (להקדמון ר' אברהם בר חייא הנשיא) שענ' השמיני. יסוד עולס (לרבינו יצחק בן יוסף תלמיד הר"א) ממאמר רביעי פ"ט. ועוד.

א. מעלתה המיוחדת של השנה החדשה¹ (ה'תשנ"ב) – מודגשת (לכל לראש) בקביעות השנה, ובפרט בהענינים העיקריים שנקבעו עליהם סימנים ע"י גדולי ישראל, ומהם:

(א) הקביעות דראש השנה ביום שני בשבוע – כהסימן "פתבג המלך"², "ב"ג המלך פת וילך"³, שכשחל ר"ה (שענינו "תמליכוני עליכם"⁴, "המלך") ביום ב' או ביום ג', "פת וילך, פת מלשון פתות אותה פתים"⁵, שמחלקים נצבים וילך לשטים"⁶, שקורין פרשת נצבים בשבת שלפני ר"ה, שבת סליחות הב'⁷, ופ' וילך בשבת שלאחרי ר"ה, שבת שובה.

ומעלה יתירה בהקביעות דר"ה ביום ב' גם לגבי הקביעות דר"ה ביום ג' (ששניהם נכללים בהסימן "פתבג המלך") – בשטים: (א) בהסימן "ב"ג המלך" – דיש לומר, שהב' והג' (ב"ג)

(1) נוסף לכך ש"בכל שנה ושנה יורד ומאיר .. אור חדש ומחדש .. עליון יותר שלא הי' מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כזה" (תניא אגה"ק סי"ד).

(2) לשון הכתוב – דינאל א, ה. ועוד.
(3) טשו"ע אור"ח סתכ"ח ס"ד. מחזור ויטרי סי' שג. אבודרהם בסדר הפרשיות וההפטרות. בעה"ט ר"פ וילך.

(4) ר"ה טז, סע"א. וש"נ.
(5) ויקרא ב, ו.

(6) מג"א שם. פ"ח שם. מחזור ויטרי שם ("פת וחילק פרשת וילך, מלשון פתות אותה פתים"). אבודרהם שם.

(7) נוסף על שבת סליחות הא', שבת פ' תבוא, שבקביעות כזו (ב"ג המלך) מתחילים אמירת הסליחות "במוצאי מנוחה" דפ' תבוא (משא"כ כשר"ה חל ביום ה' או ביום ז', שישנם ד' ימים דאמירת הסליחות "מוצאי מנוחה" דפ' נצבים), ומארכינן באמירת הסליחות במשך יותר משבוע שלם (ראה עט"ז לשו"ע אור"ח ר"ס תקפ"א. לבוש שם).

יום ראשון בשבוע הוא בדוגמת יום ראשון להתחלת הבריאה – שלכן נקרא "יום ראשון" אף שכבר עברו רבבות ימים מששת ימי בראשית¹⁵, וכמודגש גם בשירו של יום, "בראשון מה היו אומרים לה' הארץ ומלואה, על שם שקנה והקנה ושליט בעולמו"¹⁶.

וזהו גם ענינו של ר"ה – כמ"ש¹⁷ "זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון", וכמודגש גם באמירת המזמור לדוד מזמור לה' הארץ ומלואה (שירו של יום ראשון) בתפלת ערבית דליל ר"ה¹⁸, התפלה הראשונה דר"ה¹⁹.

ובפרטיות יותר:

ידוע²⁰ ביאור הטעם ש"זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון" קאי על ר"ה (א' בתשרי), אף שבכ"ה באלול נברא העולם²¹ וא' בתשרי הוא יום הששי לברה"ע – להיותו יום ברוך אדה"ר, עיקר ותכלית ומטרת הבריאה כולה, ועל ידו נפעלה שלימות בכל הבריאה כולה, כמבואר במדרשי חז"ל²² שאדה"ר קרא ואמר לכל הנבראים שבעולם "בואו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני ה' עושינו"²³, והמליך את הקב"ה למלך על

השלימות הקשורה עם החדשים חשון וכסלו ששניהם מלאים, (ב) השלימות הקשורה עם שנת העיבור – שע"י הוספת חודש העיבור (הי"ג) נעשית השנה כולה "שנה תמימה", כדרשת חז"ל¹¹ "שנה תמימה, להביא חודש העיבור", (ג) והשלימות הקשורה עם הקביעות דר"ח ניסן ביום השבת – שגם יום ראשון דפסח חל בשבת, והתחלת ספה"ע (ממחרת הפסח) היא במוצאי שבת, "ממחרת השבת" גם כפשוטו, שאז ישנם "שבע שבתות תמימות" בשלימות, שבועות שמתחילות באחד בשבת ומסיימות בשבת, כימי בראשית¹², תמימות בשלימות¹³.

ויש לבאר המעלה המיוחדת שבקביעות השנה, הן בנוגע להקביעות דר"ה ביום ב' וג' (ב"ג המלך), והן בנוגע להקביעות דהמשך השנה, ועל הסדר: חשון וכסלו מלאים, שנה מעוברת, ור"ח ניסן (וחג הפסח) בשבת (בש"ו); ונוסף על המעלה דקביעות השנה יש לבאר גם המעלה המיוחדת דשנת ה'תשנ"ב לגבי שאר שנים שקביעותם כן היא, וכן יש לבאר הקשר והשייכות דכל ענינים הנ"ל, כדלקמן.

ב. ב"ג המלך:

מעלת הקביעות דר"ה ביום שני – להיותו בסמיכות הכי גדולה ליום ראשון¹⁴:

(15) לקו"ת שה"ש כה, סע"א. ובכ"מ.
 (16) ר"ה לא, רע"א.
 (17) שם כז, א.
 (18) מט"א סתקפ"ב סקכ"ג. סידור הארז"ל ואדה"ו במקומו.
 (19) להעיר מהידוע ע"ד גדול הפלאת עבודתם של רבותינו ושיאינו בתפלת ערבית דליל א' דר"ה (כפי שראינו אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ממלא מקום אביו כ"ק אדני"ע, וכל רבותינו ושיאינו שלפניו), ומוה מובן שמעין זה ושמן מנהו צ"ל גם אצל כאו"א מהחסידים.
 (20) לקו"ת נצבים מז, ג. וראה סה"מ מלוקט ח"ג בתחלתו. וש"נ.
 (21) ויק"ר רפכ"ט. ועוד.
 (22) זהו ח"א רכא, ב. ח"ג קו, ב. וראה פרדר"א פ"א.
 (23) תהלים צה, ו.

(11) ערכין לא, א – במשנה. רמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"ב ה"ה.
 (12) פסיקתא דר"כ פ"י ח. פס"ר פ"ח. רבי"ן ספ"ו. ראבי"ה פסחים סתקכ"ו. ועוד.
 (13) ראה בארוכה שיחת אחרון של פסח תנש"א (נדפס בלקו"ש חל"ח ע' 7, ובהוצאה שני"ע עם הוספות ב"המאור" סיון-תמוז תנש"א).
 (14) כי, ביום ראשון עצמו חל א' ר"ה, כהכלל "לא אד"ו ראש" (טשו"ע או"ח ר"ס תכח). וראה לקמן ס"ה.

גר", שזוהי שלימות נעלית יותר משלימות הבריאה ע"י הקב"ה.

והענין בזה:

לאחרי גמר וסיום הבריאה כולה בבריאת האדם ביום הששי נאמר³⁰ "אשר ברא אלקים לעשות", שפירושו "לתקן"³¹, היינו, שלאחרי שלימות בריאתו של הקב"ה, "אשר ברא אלקים", צ"ל "לעשות", תיקון והוספה ע"י עבודת האדם ("אתם קרויין אדם"³², ע"ש אדמה לעליון³³) בקיום התומ"צ, כמודגש גם במתן-תורה בששי בסיון שנרמז ב"יום הששי" דמעשה בראשית, "הששי" בה"א יתירה, "הששי המיוחד"³⁴, "הוא ששי בסיון המוכן למתן תורה"³⁵, ש"יום ששי בסיון שקבלו ישראל התורה .. נחשב כאילו נברא העולם עתה"³⁶, ומדגישים בפסוקי שופרות דר"ה הענין דמתן תורה, כיון שבריאת העולם בר"ה היא בשביל עבודתם של ישראל בקיום התורה.

וביאור תוכן התיקון וההוספה שע"י עבודת האדם ("לעשות") לגבי שלימות העולם (כולל גם לאחרי שנברא בו האדם) מצד "אשר ברא אלקים" – שהשלימות שמצד הבריאה אינה אלא דרגת האלקות שבערך להעולם, וע"י עבודת האדם בקיום התומ"צ נמשכת ומתגלה בעולם גם דרגת האלקות שלמעלה מהעולם, ועד להמשכת וגילוי מהותו ועצמותו ית' בעולם³⁷, שזוה"ע

כל הארץ, ע"י ההכרזה ה' מלך גאות לבש"²⁵, ודוגמתו בכל ר"ה, כמארז"ל⁴ "אמר הקב"ה .. אמרו לפני בר"ה מלכיות .. כדי שתמליכוני עליכם", וע"י בני"י נעשה גם "מלך על כל הארץ".

ועפ"ז י"ל, שבקביעות דר"ה בסמיכות הכי גדולה ליום ראשון מודגשת שלימות הבריאה כולה (כל ששת ימי בראשית) כמו שהיא במעמד ומצב דיום ראשון שנקרא "יום אחד"²⁶, "שהי' הקב"ה יחיד בעולמו"²⁷, היינו, שגם לאחרי שנבראו כל הנבראים שבעולם מאיר ומתגלה בעולם ש"הקב"ה יחיד בעולמו".

ועוד ועיקר, שבקביעות דר"ה לאחרי יום ראשון (ביום שני הסמוך אליו, אבל לא ביום ראשון עצמו), מודגש שבר"ה ישנו ענין נעלה יותר שבא לאחרי יום ראשון ("יום אחד", ש"הקב"ה יחיד בעולמו") – החידוש שע"י עבודת האדם²⁸ בהוספה על שלימות הבריאה (כולל גם בריאת האדם) ע"י הקב"ה, כדלקמן.

ג. ובהקדים – שיום ברוא אדה"ר הוא ראש השנה ("תחלת מעשיך .. יום ראשון") לא רק בגלל השלימות שבבריאת האדם (בחיר הנבראים, יציר כפיו של הקב"ה²⁹) כשלעצמה, אלא גם (ובעיקר?) בגלל השלימות שנעשית בהבריאה כולה ע"י עבודת האדם, באמרו "בואו נשתחוה גו", "ה' מלך

(24) שם צג, א.

(25) ולהעיר מר"ה לא, א: "בששי היו אומרים ה' מלך גאות לבש, על שם שגמר מלאכתו ומלך עליהן".

(26) בראשית א, ה.

(27) פרש"י עה"פ (מב"ר פ"ג, ח).

(28) כידוע שבריאת אדה"ר (ר"ה הראשון) היתה מצד בחי' כי הפך חסד הוא, ועכשיו (בר"ה דכל שנה) באתערוותא זלתתא (עבודת האדם) תליא מילתא (לקו"ת נצבים מז, ב. וראה סה"מ מלוקט שם. וש"ג).

(29) ראה ב"ר פכ"ד, ה. קה"ר פ"ג, יא (ב).

(30) בראשית ב, ג.

(31) ראה ב"ר פ"א, ו ובפרש"י.

(32) יבמות סא, רע"א.

(33) ראה עש"מ (להרמ"ע מפאנו) מאמר אכ"ח

פל"ג. של"ה ג, א. כ, ב. וסח, ב. שח, ב. ועוד.

(34) פרש"י שבת פח, א.

(35) פרש"י בראשית א, לא.

(36) פרש"י שם (בחצעי"ג – בשם ס"א).

(37) נוסף לכך שהתהוות העולם מאין ואפס

המוחלט היא בכח העצמות (תניא אגה"ק ס"ב) –

המלך, "ה' מלך גאות לבש"⁴³, שמתגלה בעולם מלכותו של הקב"ה, דרגת האלקות שבאין ערוך (כלל) להעולם⁴⁴, ובפרט ע"פ הידוע⁴⁵ ששרש המלכות הוא למעלה מכל הספירות, בבחי' הכתר, ועד לפנימיות הכתר, ועד למהותו ועצמותו ית'.

ד. ויש להוסיף, ששני ענינים אלו (שלימות העולם מצד הבריאה, והשלימות היתירה שנעשית ע"י עבודת האדם) מרומזים גם בפרקי אבות שלומדים בשבת שלפני (וממנו מתברך⁴⁶) ר"ה – פרק חמישי ופרק ששי⁴⁷:

התחלת פרק חמישי, "בעשרה מאמרות נברא העולם" – השלימות שמצד הבריאה, דרגת האלקות שבערך

(43) ובלשון חז"ל (פרד"א שבעה ע"ב): "אמרו להם באתם להשתחוות לי, בואו אני ואתם נלך ונלביש גאות ועוז ונמליך עלינו מי שבראנו, הלך אדם לעצמו והמליך אותו ראשון וכל הבריות אחריו ואמר ה' מלך גאות לבש וגר".

(44) וגם התגלות המלכות בעולם היא (לא מצד התפיסת מקום העולם, כמו הגילוי ד"כי חפץ חסד הוא" שבהתחלת הבריאה, שרצונו ית' להשפיע חסד בעולם) באופן שהעולם אינו תופס מקום, כיון שמלוכה ענינה רוממות והתנשאות, ומציאות העולם אינה אלא מפני ש"אין מלך בלא עם". ועצ"ע. ואכ"מ.

(45) ראה סה"מ מלוקט ח"ב ע' קז. וש"נ.

(46) כי, נוסף לכך שמיום השבת מתברכים כל ימי השבוע (ראה זח"ב סג, ב. פה, א), יש ברכה מיוחדת בשבת שלפני ר"ה – להיותו גם שבת מברכים דכל חודש תשרי, וע"י ברכתו של הקב"ה, שבכח זה מברכים בני" את החדשים י"א* פעמים בשנה ("היום יום" כ"ה אלול. ובכ"מ).

(47) כדי לסיים הלימוד דפרקי אבות (גם) בכל שבתות הקיץ.

(* וע"פ המבואר לקמן בפנים שנעבודת האדם קשורה עם בחי' "אחד עשר" (י"א), יומתק דיוק הלשון ש"ש"ישראל מברכים את החדשים י"א פעמים בשנה" (אף שבשנת העיבור מברכים ישראל י"ב חדשים).

דנתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים³⁸, שמציאות העולם (תחתונים) נעשית דירה שבה מתגלה מהותו ועצמותו ית'.

ויש לומר, שענין זה מרומז בבריאת האדם באופן ד"וייצר ה' אלקים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים"³⁹ – שע"י ה"נשמת חיים" שנפח מן הקב"ה בגוף האדם שנעשה מ"עפר מן האדמה" שהוא היסוד דכל הבריאה כולה ש"הכל ימי מן העפר"⁴¹, ניתן כח להמשכת וגילוי ה"נשמת חיים" בכל הבריאה כולה: לכל לראש – גילוי ה"נשמת חיים" דהבריאה עצמה, שיהי' ניכר בעולם הכח האלקי שמהוה ומחיי את העולם (דרגת האלקות שבערך להעולם), ועוד ועיקר – המשכת וגילוי "נשמת חיים" דהאדם, "חלק אלקה ממעל ממש"⁴², חלק מן העצם ד"אלקה", שתתגלה בעולם גם דרגת האלקות שלמעלה מהעולם, ועד גילוי מהותו ועצמותו ית'.

וענין זה נעשה ע"י עבודתו של אדה"ר שהכריז בכל הבריאה "בואו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני ה' עושונו", ה' מלך גאות לבש" – שנוסף על ההכרה ד"ה' עושונו" (דרגת האלקות שבערך להעולם שעל ידה נעשית ההתהוות והקיום והחיות דהעולם), פעל אדה"ר בכל הבריאה ההשתחוואה הקשורה עם (ופועלת את) הכתרת

כי, כח העצמות שבהתהוות הוא באופן של הבדלה (ראה בארוכה ד"ה פתח אליהו תשט"ו פ"ו (תוי"מ סה"מ כסלו ע' קב ואל"ך). וש"נ).

(38) ראה תנומא נשא טז. ועוד. תניא רפ"ל. ובכ"מ.

(39) בראשית ב, ז.

(40) "נפח" דייקא – "מאן דנפח מתוכי נפח, פי' מתוכיותו ומפנימיותו" תניא רפ"ב).

(41) קהלת ג, כ.

(42) תניא שם.

העשר ספירות⁵⁷, ולמעלה גם מעשרת הדברות שבתורה הקשורים עם עשרה מאמרות⁵⁸, שבחי' זו נמשכת ומתגלה ע"י עבודתם של ישראל ב(לימוד וקיום ה)תורה, כמרומו בפסוק⁵⁹ "אחד עשר יום מחורב", שבמתן-תורה ב"חורב" ניתנו עשרת הדברות (דרגת התורה השייכת לעולם שנברא בעשרה מאמרות), ו"מחורב" (כשהולכים מחורב⁶⁰) מתחילה עבודתם של ישראל בתורה, להמשיך ולגלות (בתורה שירדה לעולם, ועל ידי זה גם בעולם) בחי' "אחד עשר", דרגת התורה כמו שהיא למעלה מהעולם, ועד כמו שהיא בעצמותו ית' ("אנת הוא חד ולא בחושבן")⁶¹.

להעולם; ופרק ששי⁴⁸, שהתחלתו "שנו חכמים בלשון המשנה", שע"י עבודתם של "חכמים" ("כל בניך לימודי ה"⁴⁹) בלימוד ה"משנה"⁵⁰ הקשורה עם ענין הגאולה⁵¹, נעשית גאולה מהמדידה וההגבלה דבריאת העולם⁵² "בעשרה מאמרות", ע"י גילוי כבודו ומלכותו של הקב"ה, כהסיום והחותם דפרק ששי "כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו, שנאמר⁵³ כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, ואומר⁵⁴ ה' מלך לעולם ועד" – כוונת הבריאה בשביל ההוספה שנעשית ע"י עבודת האדם לגלות בעולם כבודו ומלכותו של הקב"ה שבאין-ערוך להעולם.

ואולי יש להעיר מהרמז בצירוף הפרקים חמישי וששי ביחד – שצירוף מספריהם עולה אחד עשר, כידוע⁵⁵ שמורה על בחי' "אנת הוא חד ולא בחושבן"⁵⁶, למעלה מעשר ספירות, ולמעלה מ"עשרה מאמרות" שכנגד

(57) ראה מדרש שמואל כאן (ד"ה והחסיד ז"ל – בסופו).

(58) כדרשת חז"ל על הפסוק "עשרה עשרה הכף בשקל הקודש" (זח"ג יא, סע"ב).

(59) דברים א, ב.

(60) וההתחלה בזה בחורב עצמו – כמארו"ל (שבת פח, ב) "על כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה פרחו נשמתן", היינו, שלאחרי התגלות עשרת הדברות (הקשורים עם עשרה מאמרות שבהם נברא העולם) ע"י הקב"ה, התחילה עבודתם של ישראל באופן שלמעלה מ(המדידה והגבלה ד)עשר – "פרחה נשמתן" (אלא שהחזירה להם הקב"ה בטל שעתיד להחיות בו את המתים (שבת שם), כיון ששלימות העבודה היא באופן דנשמות בגופים דוקא, כמורגש בהציווי ד"אחרי מות שני בני אהרן" (שקורין ביוה"כ"פ) שהכניסה אל הקודש צ"ל באופן ד"ונכנס בשלום ויצא בשלום" דוקא).

(61) ועפ"ז יש לכאר מ"ש כפ' נצבים (ל, יא-יד) "לא נפלאות היא ממך ולא רחוקה היא לא בשמים היא גוי ולא מעבר לים היא גוי כי קרוב אליך הדבר וגוי" – ולכאורה אינו מובן: מאי קמ"ל – לאחרי מתן-תורה, ולימודה לבניי במשך ארבעים שנה – ש"לא בשמים היא"? ! ויש לומר, שהחידוש הוא (לא בנוגע לדרגת התורה השייכת לעולם, אלא) בנוגע לדרגת התורה שלמעלה לגמרי מהעולם*, שאף

(48) כנגד יום ששי דמעשה בראשית וששי בסיון הקשורים עם ר"ה (כנ"ל ס"ג).

(49) ישע"י נד, יג.

(50) כולל גם ברייתות, שאף שמצד עצמם אינם משנה, מצטרפים גם הם למשנה ע"ז ש"שנו חכמים (בכח עצמם) בלשון המשנה".

(51) כמארו"ל "אין כל הגליות הללו מתכנסות אלא בזכות המשניות, מ"ט גם כי יתנו (מלשון משנה) בגרים עתה אקבצם" (ויק"ר פ"ז, ג).

(52) ומרומו גם בענין ה"הליכות" (תוכנם וענינם של המשניות) – כדרשת חז"ל על הפסוק "הליכות עולם לוי", "א"ת הליכות אלא הליכות" (מגילה כח, סע"ב. וש"ז), שע"י "הליכות" נעשה "הליכות" בעולם, שהעולם מתעלה ועד באופן שבאין-ערוך לגמרי (הליכה) להמדידה והגבלה שמצד עצמו.

(53) ישע"י מג, ז.

(54) בשלח טו, יח.

(55) ראה רשימות הצ"צ לתהלים (יהל אור) ע' מה. אוד"ת דברים ע' יט. סה"מ עטר"ת ע' תקפו. ועוד.

(56) תקו"ז בהקדמה (י, א).

(* ויתירה מזה – שקאי על מצות התשובה שהיא למעלה מהתורה (שלא כן בכחה לתקן ולהשלים החסרון בתומ"צ). מצד מעלת העצמית של ישראל שהם למעלה מהתורה.

מבואר במדרשי חז"ל⁶³ שביום שני נבראת מחלוקת, וביום שלישי בטלה המחלוקת ונעשה שלום.
וענינו בעבודת האדם:

ה"מחלוקת" דיום שני היא מפני ההעלם וההסתר דמציאות העולם (עולם מלשון העלם)⁶⁴ על אלקות, כי, המעמד ומצב ד"יום אחד", ש"הי' הקב"ה יחיד בעולמו", הוא מצד בורא העולם ("הקב"ה יחיד בעולמו", עולם שלו), אבל העולם (הנברא) מצד עצמו הוא במעמד ומצב של "מחלוקת" (שני); והחידוש דיום השלישי – שבטלה המחלוקת ונעשה שלום בין העולם לאלקות באופן שהעולם גם מצד עצמו "מסכים" (כביכול) עם אלקות.

וענין זה נעשה ע"י עבודתם של ישראל בקיום התורה – ששניהם (ישראל ותורה) נקראים "שלישי", "אוריאלן תליתאי לעם תליתאי כו"⁶⁵, שלישי המכריע בין החולקים, ע"ז ש"כולל ב' הדעות ושניהם מסכימים לדעת המכריע"⁶⁶ – כמארז"ל שישאל נקראים "שולמית, אומה שעשתה שלום ביני ובין עולמי"⁶⁷, ע"י עבודתם בקיום התורה ש"ניתנה לעשות שלום בעולם"⁶⁸.

ובעומק יותר:

הכוונה ב"מחלוקת" (דיום שני) היא גם (ובעיקר) ל"מחלוקת" דקדושה, ובלשון המשנה (בפרק חמישי דאבות)⁶⁹ שלומדים בשבת שלפני ר"ה) "מחלוקת שהיא לשם שמים (ש)סופה להתקיים ..

ה. ויש לומר, שענין זה (ההוספה שנעשית ע"י עבודת האדם) הוא בהדגשה יתירה בהקביעות דר"ה ביום ב' (והמשכו ב)יום ג' – "ב"ג המלך":

בהקביעות דר"ה בסמיכות הכי גדולה ליום ראשון, שבו מודגשת שלימות הבריאה כולה (בכל ששת ימי בראשית) כמו שהיא ב"יום אחד", "הקב"ה יחיד בעולמו" (כנ"ל ס"ב) – מודגשת השלימות שמצד בריאת העולם ע"י הקב"ה (לפני עבודת האדם); והעילוי שניתוסף ע"י עבודת האדם – מרומז בשלילת אפשרות הקביעות דר"ה ביום ראשון עצמו ("לא אד"ו ראש")⁶², כי אם בימים שלאחריו, ובמיוחד ביום שני וביום שלישי, "ב"ג המלך".

ההביאור בזה:

שמצד עצמה "נפלאת היא" ו"רחוקה היא", "בשמים היא" ו"מעבר לים"⁶², מ"מ, "לא נפלאת היא מנח גו" כי קרוב אליך גו", מצד גדול מעלתם של ישראל ש"נצבים גו' לפני ה' אלקיכם גו"⁶³.
62) וימתק יותר – שהדחי' דר"ה מיום ראשון (לא אד"ו ראש) היא בזמן שאין מקדשים ע"פ הרא"י אלא ע"פ החשבון, שהחשבון נעשה ע"י עבודת האדם, משא"כ (בהקדוש ע"פ) הרא"י, שראה מולד הלכנה ע"י הקב"ה.

** פרטי הדוגמת ד"נפלאת" ו"רחוקה", "בשמים" ו"מעבר לים" – ראה לקרית נצבים מה, סעי' ואילך. סד"ה כי המצוה הזאת תרדע (סה"מ תער"ב בתרע"ו ע' רחצ ואילך). ועוד.

ולהעיר, שבלקו"ת שם מבאר שקאי על פנימיות וסתים שבתורה, שניי נעשה ההתקשרות פנימיות וסתים שבישראל עם הפנימיות וסתים דקוב"ה (נוסף על ההתקשרות דגליא שבישראל עם גליא דקוב"ה ע"י גליא שבתורה). ועפ"י יומתק שספר התניא, תושב"כ דתורת החסידות, "מיוסד על פסוק כי קרוב אליך הדבר מאד גו" (כמ"ש רבינו הזקן בדף השער), שבא בהמשך למיש' לפניז"ל "לא נפלאת היא ולא רחוקה היא", שעיקר החידוש בזה הוא בנוגע לפנימיות וסתים שבתורה, שנעשה (בפרט ע"י תורת החסידות) באופן ד"קרוב אליך הדבר מאד פני' ובלבבך לעשותו".

***) ד"בהשתל" ה"ז בבחי' פלא ורחוק, אבל בנש"י אין זה בבחי' פלא ורחוק, כיון ש"הם מושרשים בעצמות ואז"ס כו" (סה"מ תער"ב בתרע"ו שם).

63) ב"ר פ"ד, ו. זח"א יז, א. יא, א. ועוד.

64) לקו"ת שלח לו, ד. ובכ"מ.

65) שבת פח, א.

66) המשך תרס"ו ע' תלה. וראה לקו"ש חכ"א ע' 111 ואילך. וש"נ.

67) שהש"ר רפ"ז.

68) רמב"ם הל' הנוכה בסופן (וראה לקו"ש

ח"ה ע' 943 ואילך. וש"נ).

69) משנה יז.

ו. וענין זה מרומז גם בהסימן "פתבג המלך" בנוגע לקריאת התורה – "ב"ג המלך פת וילך", "שמחלקים נצבים וילך לשתיים", פרשת נצבים בשבת שלפני ר"ה, ופרשת וילך בשבת שובח:

בפרשת נצבים, "אתם נצבים גו' לפני ה' אלקיכם גו' לעברך בברית⁷² ה' אלקיך וגו'" – מדובר אודות מעמדם ומצבם של ישראל מצד מציאותם העצמית (להיותם בני אברהם יצחק ויעקב⁷³) כפי שנבראו ע"י הקב"ה (לפני העבודה⁷⁴), כמודגש גם בהתחלת וראש הפרשה בתיבת "אתם", שמדגישים לכל לראש עצם מציאותם של ישראל, ולאח"ז באים פרטי הענינים ד"נצבים היום כולכם וגו'".

ובפרשת וילך, "וילך משה גו' בן מאה ועשרים שנה אנכי היום" – מדובר אודות מעמדו ומצבו של משה רבינו בגמר ושלימות עבודתו, ודוגמתו גם בנוגע לשלימות עבודתו של כאו"א מישראל מצד ניצוץ משה שבו⁷⁵.

והעילוי שניתוסף ע"י העבודה לגבי המעמד ומצב שלפני העבודה מודגש

זו מחלוקת הלל ושמאי – מחלוקת בתורה, מצד ההתחלקות (מחלוקת מלשון התחלקות) דב' קוין ימין ושמאל, חסד וגבורה, להקל או להחמיר⁷⁶;

והשלום (דיום שלישי) – נעשה ע"י המשכת והתגלות דרגא נעלית יותר בתורה שלמעלה מהתחלקות דב' קוין, ולכן כוללת שניהם ביחד, היינו, שע"י עבודתם של ישראל בלימוד וקיום התורה נמשכת ומתגלה (בתורה שירדה בעולם, ועל ידה גם בעולם) לא רק דרגת התורה השייכת לעולם (שלכן יש בה התחלקות דב' קוין), אלא גם דרגת התורה שלמעלה מהעולם, ועד לדרגת התורה כפי שהיא במהותו ועצמותו ית', אחדות הפשוטה שלמעלה מגדר התחלקות⁷⁷.

ועפ"ז מובן שבהקביעות דר"ה (בסמיכות ליום ראשון, "תחלת מעשיך .. יום ראשון", אבל לא ביום ראשון עצמו, אלא) ביום שני וביום שלישי (ב"ג), מודגש ענינו העיקרי של ר"ה (המלך) – החידוש שנעשה ע"י עבודת האדם בהוספה על שלימות הבריאה ע"י הקב"ה – שגם העולם מצ"ע (לא רק מצד הקב"ה כמו שהוא "יחיד בעולמו") שהוא באופן של מחלוקת "מסכים" עם אלקות, ולא רק עם דרגת האלקות שבערך העולם ("יחיד בעולמו", ע"ד "יחידו של עולם"), אלא גם דרגת האלקות שבאין-ערוך לגמרי להעולם, ועד למעלה מגדר התחלקות (בחי' "אנת הוא חד ולא בחושבין").

70 ראה תניא בהקדמה. שם אגה"ק סי"ג. ובכ"מ.

71 ויש לומר, שענין זה יתגלה ב"תורה חדשה מאתי (דייקא) תצא" לעתיד לבוא, ואז תתקיים מחלוקת הלל ושמאי באופן שהלכה כשניהם (לאחרי התקופה הראשונה דימות המשיח שיהי' הלכה כב"ש), מצד דרגת התורה כפי שהיא בעצמותו ית', נמנע הנמנעות (נתבאר בארוכה בהתוערות – ו"ל בקונטרס בענין "הלכות של תושבע"פ שאינן בטלין לעולם" ונדפס גם לקמן ע' 178 ואילך).

72 "ברית והתקשרות כאילו נעשו לבשר אחד .. ולכן נק' בלשון כריתת ברית, כמ"ש אשר כרתו את העגל ויעברו בין בתריו, כלומר, להיות שניהם עוברים בתוך גוף אחד להיות לאחריים" (לקו"ת ר"פ נצבים).

73 כהמשך הפרשה "למען הקים אותך היום לו לעם גו' וכאשר נשבע לאבותיך לאברהם ליצחק וליעקב", ועד לסיום וחותם הפרשה, "לשבת על האדמה אשר נשבע ה' לאבותיך לאברהם ליצחק וליעקב לתת להם".

74 ולכן עושים כריתת ברית על העבודה דקיום התומצ" (כמבואר בפרטיות בהמשך הפרשה), כולל גם ההודעה ש"לא נפלת היא גו' לא בשמים היא גו' כי קרוב אליך הדבר מאד גו'" (ל, יא"ד), והדגשת ענין הבחירה, "ראה נתתי לפניך גו' ובחרת בחיים" (שם, טו"ט).

75 ראה תניא רפמ"ב.

וילך", הליכה ("וילך") שהיא באופן של הבדלה ("פת") מהמעמד ומצב שלפני העבודה ("נצבים").

ז. ויש להוסיף, שהדגשת המעלה והשלימות שע"י עבודת האדם ("וילך") בהקריאה דפרשת וילך בשבת בפ"ע ("פת וילך") היא גם (ובעיקר) מצד תוכנו של השבת שלאחרי ר"ה ("פת וילך", שמחולק מפרשת נצבים שקורין בשבת שלפני ר"ה) – השבת שב"עשרה ימים שבין ר"ה ליוה"כ"⁸⁰, שבת שובה:

בין ר"ה ליוה"כ (מבלי למנות ר"ה ויוה"כ עצמם) ישנם שבעה ימים רצופים, כל שבעת ימי השבוע, כנגד שבעת ימי השבוע שבכל השנה כולה⁸¹, שבהם נעשה התיקון והשלימות דשבעת ימי השבוע דשנה שעברה, וההכנה לשלימות העבודה דשבעת ימי השבוע דשנה החדשה – יום ראשון שבשעש"ת כנגד ימי ראשון דכל השנה, יום שני כנגד ימי שני שבכל השנה, וכיו"ב בשאר ימי השבוע שבשעש"ת, כולל שבת שובה, כנגד השבתות דכל השנה⁸².

וכיון ששבת שובה כולל כל השבתות דכל השנה כולה, מודגש בו ביותר תוכנו וענינו של יום השבת – גמרו ושלמות העבודה – כמ"ש⁸³ "ויכולו השמים

בשם הפרשה (שמורה על תוכנה⁷⁶) – "וילך" – שע"י נעשית הליכה אמיתית שהיא באין-ערוך⁷⁷ לגבי המעמד ומצב ד"נצבים"⁷⁸.

וכל זה מודגש יותר כשקורין פרשת נצבים בפ"ע ופרשת וילך בפ"ע (כשר"ה חל ביום ב' וביום ג'), כי, ככל שתגדל הדגשת מעלתם של ישראל לפני העבודה (ע"י הקריאה דפרשת נצבים בפ"ע), תגדל יותר הדגשת העילוי והשלימות שבעבודה (ע"י הקריאה דפרשת וילך בפ"ע).

ויומתק יותר דיוק הלשון בהסימן ב"ג המלך פת וילך .. שמחלקים נצבים וילך לשתיים – שהחלוקה לשתיים⁷⁹ (תוכנו של יום שני (הב' ד"בג") שנבראת בו מחלוקת), היפך האחדות ד"הקב"ה יחיד בעולמו", היא, כדי להדגיש את החיבור האמיתי שביניהם (השלום דיום שלישי, ג' ד"בג") ע"י עבודת האדם, שע"י נעשה עילוי שבאין-ערוך לגמרי, "פת

(76) ראה לקו"ש ח"ה ע' 75 וילך. וש"נ.

(77) ויש לומר, שהעילוי ד"וילך" (ע"י עבודת האדם) הוא גם ביחס למעמד ומצב דבני" כפי שנחלקים לעשר סוגים, "אתם נצבים גוי ראשיכם שכתבים וגו' מחוטב עציך עד שואב מימין", כנגד עשר ספירות שמהם נשתלשו עשרה מאמרות, דרגת האלקות שבערך לעולם – כי, ע"י העבודה נעשית ההליכה ("וילך") לבחי' "אחד עשר" שלמעלה מעשר ספירות, "אנת הוא חד ולא בחושבן" (כ"ו ס"ד), ודוגמתו בישראל שמתאחדים לאחדים כאחד באופן שלמעלה מהתחלקות לעשר סוגים, כמודגש במצות הקהל שבפרשת וילך.

(78) ולהעיר, ש"נצבים" רומז גם על מעמד ומצב הנשמה קודם ירידתה למטה, כמ"ש (מ"א יז, א) "חי ה' אלקי ישראל אשר עמדתי לפניו" (נצבים גוי לפני ה' אלקיכם), וע"י ירידתה ועבודתה למטה נעשית בבחינת "מהלך" ("וילך משה"), כמ"ש (זכרי' ג, ז) "ונתתי לך מהלכים" (ראה תו"א ס"פ יושב. ובכ"מ).

(79) להעיר, שנצבים וילך היא פרשה אחת שנחלקת לשתיים, דלא כשאר פרשיות מחוברות שמחברים שתי פרשיות נפרדות (ראה לקו"ש ח"ט ע' 298. וש"נ).

(80) ר"ה יח, א. וש"נ.

(81) ראה סידור הארז"ל במקומו.

(82) ומודגש ביותר כששבת שובה חל בפרשת וילך – דיש לומר, ש"וילך" רומז על ההליכה וההמשכה מיום השבת שמיני מתברכין כולהו יומין על כל ימי השבוע בכל השנה כולה.

ומזה מוכן שבשבת שובה (ובפרט כשחל בפ' וילך) צריכים לקבל החלטות טובות בנוגע להשבתות דכל השנה – הן בנוגע להקדחת קהילות בשבת, והן בנוגע לנתינת צרכי השבת (וכל השבוע) לכל מי שזקוק לכך באופן של הרחבה ותענוג, בשר שמן ויין ישן (וכמודגש בר"ה: "אכלו משמנים ושתו ממתקים"), מעין ודוגמא והכנה להסעודה דליתן ושורו הבר ויין המשומר לעתיד לבוא.

(83) בראשית ב, א"ב.

ימי המעשה, העלי' לבחי' המחשבה לאחרי גמר ושלימות המעשה.

ח. ויש לבאר גם הרמז בסימן "פתבג המלך" (סימן לזכרון חלוקת הפרשיות בהתאם לקביעות השנה, "ב"ג המלך פת וילך") – דכיון שכל עניני התורה הם בתכלית הדיוק, מובן, שבסימנים שבתורה שנקבעו ע"י גדולי ישראל לתועלת הזכרון יש גם תוכן בפ"ע⁹¹:

"פתבג⁹² המלך" – "הוא שם מאכל המלך בל' כשדים"⁹³, ובלשון הכתוב² "וימין להם המלך דבר יום ביומו מפתבג המלך ומיין משתיו" (מן היין אשר ישתה הוא⁹⁴), היינו, שבר"ה (שנקרא "המלך") מזמין הקב"ה (מלכו של עולם) לכאור"א מישראל כל צרכיו (שנקראים⁹⁵ "מאכל"⁹⁶) על כל השנה כולה ("דבר יום ביומו") בתכלית ההרחבה, משולחן המלך!

וענין זה הוא בהדגשה יתירה בהקביעות דר"ה ביום ב' וביום ג', "ב"ג המלך פת וילך". שמחלקים נצבים וילך לשתיים" (שעל זה רומז הסימן "פתבג המלך") – שבוזה מרומז ש"וימין להם המלך דבר יום ביומו מפתבג המלך" צ"ל וישנו מצד עצם מציאותם של ישראל (נצבים) גם לולי עבודתם (פת וילך, שמפרידים וילך מנצבים), וכפס"ד המשנה⁹⁷ בנוגע לחיוב בעה"ב

והארץ גו' וישבות ביום השביעי גו', "שעולה החיות שנמשך בששת ימי המעשה בעשרה מאמרות שנברא העולם (בחי' דיבור) לבחי' המחשבה⁸⁴. . . ולכן שבת אותיות תשב⁸⁵, שענין שבת וענין תשובה הכל אחד, דהיינו חזרת הדברים למקורן ושרשן"⁸⁶, ובלשון הכתוב⁸⁷ "והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה", היינו, שנמצאים בעוה"ז, נשמות בגופים (בכל התוקף דבריאות הגוף⁸⁸) לאורך ימים ושנים טובות ועד לחיים נצחיים, במעמד ומצב הכי נעלה, כמו לפני הירידה למטה ("תשוב אל האלקים אשר נתנה"), ובאופן נעלה יותר באיך-ערוך ("וילך"). כיון שישנו העילוי דגמר ושלימות כל העבודה.

ועפ"ז יש לומר, שהשבת שלפני ר"ה (פרשת נצבים) היא ע"ד ובדוגמת השבת שלפני התחלת הבריאה⁸⁹, ושייכת להבריאה, כפי שהבריאה היא בבחינת המחשבה שלפני המעשה, "סוף מעשה במחשבה תחילה"⁹⁰, והשבת שלאחרי ר"ה, שבת שובה (פרשת וילך), היא ע"ד ובדוגמת השבת שלאחרי גמר הבריאה בששת

84) ויש לומר, שהעלי' היא גם מבחי' עשרה מאמרות" לבחי' "אחד עשר" ("אנת הוא חד ולא בחושבן"), כמודגש בכך ששבת שובה הוא למעלה מכל העשרה ימים שבין ר"ה ליוה"כ" (כולל גם ר"ה ויוה"כ), כיון שבו נעשה העילוי והשלימות ("ויכולו") דר"ה, וממנו מתברך יוה"כ. ועצ"ע.

85) ובהדגשה יתירה ב"שבת שובה" (שכנגד השבתות דכל השנה) – שנקרא בשם שבת שובה" (ובהדגשה יתירה בקביעות שנה זו – שבא לאחר שתי שבתות דסליחות).

86) לקר"ת דרושים לשבת שובה סו, ג.

87) קהלת יב, ז. וראה לקר"ת ר"פ האזינו.

88) ובלשון פרש"י בר"פ וילך: "יכול שהשש כחו ת"ל לא כהתה עינו ולא נס ליחו".

89) פרדס ענני ד (שער עצמות וכלים) פ"ז.

תורת העולה (להרמ"א) ח"ג פנ"ט. פי' הכמוני (לר' שחתי דונולו) לספר יצירה פ"ד מ"ד.

90) פיוט "לכה דודי".

91) דוגמא לדבר: ביאור הסימן יע"ל קג"ם – ראה תורת לוי"צ ע' קלט. ועוד.

92) הביאור ד"פתבג" ע"ד הקבלה – ראה לקוטי לוי"צ לח"ב ע' פט (ויש לקשר עם המבואר כאן, ואכ"מ).

93) פרש"י דניאל א, ה. וכפי' הרי"ג: "ממטעמי לחם מאכל המלך בגימטריא פת בג".

94) מצו"ד עה"פ.

95) ראה סנהדרין לח, א ובפרש"י.

96) ואולי י"ל בפרשיות יתיר: פת – דברים המוכרחים, ויין – דברים של תענוג.

97) ב"מ רפ"ז.

והשייכות לקביעות השנה – בש"ז¹⁰⁷:
מעלת השלימות שע"י עבודת
האדם בהוספה על השלימות שמצד
הבריאה עצמה שמודגשת בהקביעות
דר"ה ביום שני (ב'), מודגשת גם
בהקביעות דחשון וכסלו ששניהם
שלמים (ש'), ובהקביעות דר"ח ניסן
וחג הפסח ביום השבת (ז'), השלימות
ד"שבע שבתות תמימות" – כי, בני עיני
שלימות שבקביעות השנה מתאימים
להשלימות שמצד הבריאה והשלימות
היתירה שע"י עבודת האדם: השלימות
דחשון וכסלו (כתוצאה מקיבוץ שעות
וימים מפני החלקים (תשצ"ג חלקים)
שיש בכל חודש וחודש יותר על חצי
היום¹⁰⁸) – שלימות שמצד הבריאה,
והשלימות ד"שבע שבתות תמימות"
(שלימות בקיום המצוה דספירת העומר)
– שלימות בעבודת האדם (הקשורה
ופועלת שלימות נעלית יותר לגבי
שלימות הבריאה, תמימות כימי
בראשית¹³).

ויש לומר, שענין זה מודגש גם
בהשלימות דשנת העיבור, "שנה
תמימה" – שאף שמצד הבריאה "יתרה
שנת החמה של שנת הלבנה קרוב מאחד
עשר יום"¹⁰⁹, מ"מ, "מוסיפין חודש אחד
ועושיין אותה השנה שלשה עשר חודש
והיא הנקראת שנה מעוברת"¹¹⁰, הוספה
שנעשית ע"י ב"ד של מטה¹¹¹, ולצורך

לפועלים: "אפילו אם אתה עושה להן
כסעודת שלמה בשעתו לא יצאת ידי
חובתך עמהם שהם בני אברהם יצחק
ויעקב", ו"מגיד דבריו ליעקב חוקיו
ומשפטיו לישראל"⁹⁸, "מה שהוא עושה
הוא אומר לישראל לעשות"⁹⁹,
שהקב"ה צריך ליתן ונותן לכאו"א
מישראל "כסעודת שלמה בשעתו", לא
רק "די מחסורו אשר יחסר לו"¹⁰⁰,
שכולל גם "סוס¹⁰¹ לרכב עליו ועבד
לרוץ לפניו"¹⁰², אלא גם "לעשרו", ועד
להעשירות דשלמה בשעתו!

ומזה מובן גם בנוגע להדין ומשפט
דר"ה שאין מקום לטענה של
"משמאילים"¹⁰³ – כי, השקו"ט שבין
"מימינים" ל"משמאילים" אינה אלא
בנוגע לענין העבודה, אבל, מצד עצם
מציאותם של ישראל בודאי ובודאי
שלכל הדעות הפס"ד הוא שצ"ל
ההנהגה באופן ד"וימן להם המלך דבר
יום ביומו מפתגם המלך", ובפרט שגם
בנוגע לענין העבודה בודאי שרבו
המזכין, כיון ש"כל ישראל בחזקת
כשרות"¹⁰⁴, ובפרט לאחרי עבודת
התשובה דחודש אלול וימי הסליחות
באופן ש"זדוונות נעשו לו כזכיות"¹⁰⁵,
ועד לזכיות ממש, ובודאי ש"נכתבין
ונחתמין (בספרן של צדיקים גמורים)
לאלתר לחיים"¹⁰⁶, לשנה טובה
ומתוקה בגשמיות וברוחניות גם יחד.
ט. עפ"ז יש לבאר גם הקשר

107) ויש לומר לחידודי: ב' ש' הם כמו ב' ג'
(ב"ג המלך), התחלקות (ב') ושלוש (ג'), החידוש
שע"י עבודת האדם, ח' רומז על העלי' שלאחרי
שלימות העבודה, ענינו של יום השבת (כנ"ל ס"ז).

108) רמב"ם שם פ"ח ה"ג.
109) ויומתק הרמז בדיוק הלשון "קרוב מאחד
עשר יום" – שע"י עבודתם של ישראל (שמודגשת
בעיבור השנה) ממשיכים ומגלים בחי' "אחד עשר"
(כנ"ל ס"ד).

110) רמב"ם שם פ"ח ה"ב.
111) ועל ידם נקבע גם בב"ד של מעלה,
כמארו"ל שהקב"ה אומר למלאכי השרת "אני ואתם

98) תהלים קמו, יט.

99) שמור"ר פ"ל, ט.

100) פ' ראה טו, ח.

101) כתובות סו, ב. הובא בפרש"י עה"פ.

102) ועד להנהגת המלכות באופן ד"חמישים

איש רצים לפניו" (ש"ב טו, א. מ"א א, ה).

103) ראה תנחומא שמות יח. משפטים טו.

ועוד.

104) רמב"ם הל' קידוה"ח פ"ב ה"ב.

105) יומא פו, ב.

106) ר"ה טז, ב.

עבודתם של ישראל, "מפני זמן האביב כדי שיהא הפסח באותו זמן, שנאמר שמור את חודש האביב שיהי' חודש זה בזמן האביב"¹¹².

י. ובכל זה ניתוסף הדגשה יתירה בשנה זו – שנת ה'תשנ"ב:

הולך ומתקבל ע"י בנ"א הראשי-תיבות שנקבע ע"י בניי למנין השנה – שד' אותיות הראשונים (ה'תש"נ) הם ר"ת "הי' תהא שנת נפלאות" (בהוספה על שנת נסים), והאות החמישית¹¹³ (ב') היא ר"ת "בה", שה"נפלאות" אינם ענין פרטי בהשנה, אלא הם ענינה של השנה, וגם ר"ת "בכל", ש"הנפלאות" הם בכל ר"ת "בכל מכל כל"¹¹⁵, וגם ר"ת בינה, ש"הנפלאות" הם באופן של "רחובות הנהר"¹¹⁶.

והענין בזה:

"נפלאות" – קאי (בעיקר) על הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח

ולך אצל ב"ד של מטה כו" (דב"ר פ"ב, יד. וראה שמור"ר פט"ו, ב).

(112) רמב"ם שם רפ"ד.

(113) להעיר מהעלוי ד"חמישית לפרעה", דאתפרעו ואתגליין מיני' כל נטורין", דרגא החמישית שלמעלה מסדר השתלשלות שמתחלק בכללות ל' עולמות (ראה לקו"ת ס"פ פינחס. ובכ"מ) – ע"ד וברוגמת העלוי ד"אחד עשר" שלמעלה מסדר השתלשלות דעשר ספירות.

(114) ולהעיר, שאות ב' היא אות השימוש בנוגע לכל הענינים כולם, ורומז שהשנה היא מבורכת בכל הענינים כולם שמתחילים בא' מאותיות הא"ב: באורה, בברכה, בגדלות, בדיצה, בהוד ויהוד, בועד טוב, בזכות גדולות, בחיים טובים וארוכים, בטוב הנראה והנגלה, ביעוד טוב, בכל, "בכל מכל כל", וכי' – בכל הענינים באותיות עד אות תי"ו, בתהלות ותשבוחות על נפלאות הגאולה האמיתית והשלימה.

(115) כהנחוס בסוף ברכת המזון* – "כמו שברך את אבותינו אברהם יצחק ויעקב בכל מכל כל כן יברך אותנו כולנו יחד".

(116) ראה לקו"ת דרושי שמע"צ פת, ד. ובכ"מ.

(* בברכה רביעית, שרומזת על הגאולה הרביעית.

"בכל"¹²⁴ (ובפרט "בכל מכל כל") – כולל כל עניני טובה ושלמות האפשריים, כמובן ממארו"ל¹²⁵ "שלשה הטעיון הקב"ה בעולם הזה מעין העולם הבא, אלו הן, אברהם יצחק ויעקב, אברהם דכתיב ב' בכל ("וה' ברך את אברהם בכל"¹²⁶), יצחק דכתיב ב' מכל ("ואוכל מכל"¹²⁷), יעקב דכתיב ב' כל" ("וכי יש לי כל"¹²⁸), היינו, ש"כל" מורה ש"לא חסרו שום טובה"¹²⁹, הן השלימות שמצד הבריאה, והן ובעיקר השלימות היתירה שע"י עבודת האדם, ועד להשלימות דסיום וגמר כל העבודה

(117) מיכה ז, טו.

(118) ראה ב"ר פי"ב, ו. פי"ג, ג. פי"ד, ז.

(119) בראשית ב, ד.

(120) רות ד, יח.

(121) וישב לח, כט.

(122) מיכה ב, יג.

(123) אגדת בראשית ספס"ג. וראה ב"ר ספס"ה ובפרש"י.

(124) להעיר לחדודי ש"בכל" בגימטריא נ"ב, שכולל כל הרי"ת האמורים: נפלאות בה, נפלאות בכל, נפלאות בינה.

(125) ב"ב טו, טע"ב ואילך.

(126) חיי שרה כד, א.

(127) תולדות כז, לג.

(128) וישלח לג, יא.

(129) פרש"י ב"ב שם.

ושלימות כל העבודה כולה, שכל בניי באים ושבים לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש ולבית המקדש, כמ"ש¹³⁷ "ילכו מחיל¹³⁸ אל חיל יראה אל אלקים בציון", ובלשון הכתוב בפרשת וילך "בבוא¹³⁹ כל ישראל ("הקהל את העם האנשים והנשים והטף וגו'")¹⁴⁰ לראות את פני ה' אלקיך גו'")¹⁴¹, ועד לסיום וחזרתם הפרשה ב"דברי השירה הזאת עד תומם", שרומז גם לשלימות השירה (מלשון תמים) דלעתיד לבוא (שירה עשירית¹⁴²), "שירו

("מעין העולם הבא") בעוה"ז¹³⁰, וענין זה נמשך מאברהם יצחק ויעקב לכאו"א מישראל.

"בינה", ובפרט בשייכות ל"נפלאות" ("נפלאות בינה"), נו"ן פלאות¹³¹ – מורה על הגילוי דשער הנו"ן דבינה בסיום וגמר העבודה בתכלית השלימות, כפי שמצינו במשה רבינו שבגמר וסיום עבודתו (כש"וילך משה גו' בן מאה ועשרים שנה אנכי היום"¹³²) נתעלה ל"הר נבו", "נו"ן¹³³ בו"¹³⁴, באינ-ערוך לשלימות הבריאה באופן ד"חמישים .. חסר אחת"¹³⁵.

יא. ויש להוסיף, שהשלימות דהגאולה מודגשת גם בקביעות השנה: הקביעות דר"ה ביום ב' (וג'), "ב"ג המלך פת וילך" – שגמר ושלמות העבודה דשבת שובה¹³⁶ הוא בפרשת וילך, שכולל גם ובעיקר ההליכה שבגמר

כהלכתן מיד הן נגאלים" (שבת קיח, ב), והן מצד שתי שבתות דסליחות, ענין התשובה (ובפרט תשובה עילאה), ש"הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין" (רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה).

(137) תהלים פד, ת.

(138) להעיר, ש"חיל" בגימטריא מ"ה, ד"ל שרומז למספר השעות דב' ימי ר"ה (יומא אריכתא), בגימט' כדכד – ראה לקו"ת ד"ה ושנתי כדכד (פ' ראה כד, ד ואילך). ועוד.

(139) לא, יא.

(140) שם, יב.

(141) ומודגש גם בהפטר דשבת שובה – "שובה ישראל עד הוי' אלקיך", וידוע הפירוש בזה, שהתשובה היא עד שהוי' נעשה אלקיך (ראה לקו"ת דרושים לשבת שובה סה, א. ובכ"מ), וענין זה הוא בשלימות בביהמ"ק, "בבוא כל ישראל לראות את פני הוי' אלקיך", וכשם שבא ליראות כך בא לראות, שרואה בגלוי "פני הוי' אלקיך", שהוי' נעשה אלקיך; והמשך ההפטר "ונשלמה פרים שפתינו", אשר, השלימות האמיתית בזה היא ע"י הקרבת הפרים (מובחר שבקרבת) ע"ג המזבח שבביהמ"ק. (142) להעיר מהמנהג בר"ה לנגן ניגוני רבותינו

נשיאנו בהזכרת שמותיהם [ומתחיל מהקרוב אלינו – נשיא דורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר, אדמו"ר מהורש"ב, אדמו"ר מהר"ש, אדמו"ר הצמח צדק*], אדמו"ר האמצעי, אדמו"ר הזקן, המגיד והבעש"ט], דיש לומר, שניגונים אלו הם הכנה לניגון דשירה העשירית.

(130) ע"ד המבואר לעיל (ס"ז) בנוגע לשבת פרשת וילך, שבת שובה.

(131) זח"א רסא, ב.

(132) ר"פ וילך.

(133) ס' הליקוטים הארז"ל ואתחנן (ג, כו) – הובא בשב"ה חלק תושב"כ פ' ואתחנן (שסט, א) בשם הרח"ו. ש"ך עה"ת עה"פ (בשם מצאתי כתוב). וראה בארוכה לקו"ת במדבר יב, א ואילך (בשם המגיד). ועוד.

(134) יש לומר, שזהו גם פירוש הר"ת דשנת

(התשנ"ב – נו"ן בו).

(135) ועד"ז בסיום העבודה ד"שבע שבתות תמימות תהייה", מ"ט ימים דספח"ע – שביום החמישים באים להעילוי דשער הנו"ן (ראה לקו"ת שם. ובכ"מ).

(136) להעיר, שבקביעות זו (ב"ג המלך) בא שבת שובה לאחר שתי שבתות דסליחות, שבוה מודגש ביותר ענין הגאולה – הן מצד כללות ענין השבת, שהוא מעין דווגמת "יום שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים" (תמיד בסופה), הן מצד שתי שבתות*, ש"אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות

(* להעיר, שערב ר"ה הוא יום הולדתו, ומזלו גובר, כולל במיוחד בנוגע לענין הגאולה המודגש בבי' שמותיו, "צמח" ו"צדק", שמותיו של משיח.

*) וסוף על השייכות **דכפל שתי** שבתות) להגאולה (ראה יל"ש ר"פ ע"ד לך). וטאכ"כ כפול דשבת (שכל עיסקא דשבתא כפול). שמצ"ע שייך לגאולה.

ה' אלקיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך וגו' 150, וכמודגש במיוחד בהר"ת ד"נפלאות בכל", "בכל מכל כל", ש"בכל מכל כל" בגימטריא "קבץ" 151 — בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, עליו נאמר בתפלת חנה 152 (שמפטירין ביום א' דר"ה) "ויתן עוז למלכו וירם קרן משיחו" 153.

ובלשון התפלה בסיום ברכת שופרות (שבה מסיימים וחותרים ג' הברכות דמלכיות זכרונות ושופרות 154): "תקע בשופר גדול לחרותנו ושא נס לקבץ גלויותינו", אשר, לאחרי עבודתם של ישראל בתקיעת שופר 155 (ובפרט בב')

(150) ל, ג.

(151) ראה חידושי הת"ס לב"ב שם.

(152) להעיר מהשייכות לבעלת היאר-צייט דו בתשרי (שחל בשבת שובה*), ששמה חנה, ר"ת חלה נדה הדלקת הנר** (מגלה עמוקות עה"ת פ' שלח (י, ד) — בשם הגהות מיימוניות), ג' המצוות (שעליהם עומד כל בית ישראל) שניתנו לנושי ישראל, שבוכותן נגאלו ישראל ממצרים ובכותן עתידין להגאל (סוטה יא, ב. יל"ש רות רמו תרו (בסופו)).

(153) שמואל-א ב, יו"ד.

(154) כמודגש גם בלשון חז"ל "אמרו לפני מלכיות זכרונות ושופרות, מלכיות כו' זכרונות כו' ובמה בשופר", וא' הפירושים בזה, ש"במה בשופר" קאי (לא רק על תק"ש, אלא) גם על פסוקי שופרות, היינו, שהענין דמלכיות חכרות נעשה (גם) ע"י פסוקי שופרות (ראה בארוכה לקו"ש חל"ד ע' 180 ואילך, וש"נ).

(155) להעיר ולהדגיש מהסיום בדא"ח (דלכאורה צ"ע השייכות ובפרט בתור חותם) בסידור (עם

לה' שיר חדש" 143, לשון זכר, בגאולה האמיתית והשלימה שאין אחרי' גלות 144.

הקביעות דחשון וכסלו ששניהם מלאים, "חדשי שלמים" (ש') — ששלימות החדשים מורה על השלימות דישראל 145 ש"דומין ללבנה" ו"מונין ללבנה" 146, ו"עתידים להתחדש כמותה" 147, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י "דוד מלך ישראל חי וקיים" 148, דוד מלכא משיחא.

ןיש להוסיף, שגם השלימות דשנת העיבור קשורה עם הגאולה — השוואת שנת הלבנה לשנת החמה, שרומז על המעמד ומצב דלעתיד לבוא ש"יהי אור הלבנה כאור חמה כאור שבעת ימי בראשית" 149].

והקביעות דחג הפסח ביום השבת (ז'), שהשבתות (דספה"ע) הן תמימות כימי בראשית — שתכלית השלימות ד"שבע שבתות תמימות תהינה" היא ע"י הקרבת העומר ושתי הלחם בביהמ"ק השלישי.

יב. ויה"ר שבבואנו מסיומה של שנת אראנו נפלאות, ובהכנסנו לשנת נפלאות בה, נפלאות בכל, נפלאות בינה, תבוא בפועל ממש ותיכף ומיד ממש הגאולה האמיתית והשלימה, "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

ובלשון הכתוב בפרשת נצבים שקורין לעולם בשבת שלפני ר"ה: "ושב

(143) ישעי' מב, יו"ד. ועוד.

(144) מכילתא בשלה טו, א. ועוד.

(145) ולהעיר, שכשחשון וכסלו מלאים ישנם שלשה חדשים מלאים זה לאחר זה (תשרי (שלעולם מלא) חשון וכסלו) — "חזקה" בהשלימות דישראל שדומין ללבנה.

(146) ראה סוכה כט, א. ב"ר פ"ו, ג. אוה"ת בראשית ד, סע"ב ואילך. ועוד.

(147) ברכת קידוש לבנה (מסנהדרין מב, א).

(148) שם (מ"ה כה, א).

(149) שם (ע"פ ישעי' ל, כו).

(* כהקביעות בשנת ההסתלקות (תשכ"ה) שו' תשרי חל בשבת שובה פרשת וילך. — ולהעיר מהשייכות (א) לשבת שובה — "הורחז תשוב אל האלקים אשר נתנה", (ב) ולפרשת וילך — "בן מאה ועשרים שנה אנכי היום", "היום מלאו ימי ושנותי". (** להעיר מהשייכות לר"ה, יום ברוך אדה"ד — שהוא חלתו דמנו נורו של עולם, אשר, התיקון והשלימות בג' ענינים אלו (לאחרי החסרון שנעשה ע"י חטא עה"ז) נעשה ע"י עבודתן של נשי ישראל בקיום ג' מצוות אלו (ירושלמי שבת פ"ב ה"ו. ועוד).

ועוד והוא העיקר – שכן תהי' לנו בפר"מ, ויתירה מזה, שכבר היתה לנו, בלשון עבר, ובפרט ע"פ הפתגם הידוע של רבותינו נשיאינו ע"ד הפירסום דביאת המשיח בעיתונים¹⁶¹, כפי שנתקיים בפועל ממש בתקופה האחרונה שנתפרסם בכונ"כ עיתונים בעולם כולו (ויש להוסיף ולפרסם עוד יותר) ש"הנה זה (המלך המשיח) בא"¹⁶², ותיכף – כבר בא – בפועל ממש, למטה מעשרה טפחים, ובגלוי לעיני כל באי עולם, ועאכו"כ "לעיני כל ישראל"¹⁶³, ותיכף ומיד ממש.

הימים דר"ה) מקיים הקב"ה הבטחתו "והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול"¹⁵⁶, ולא רק בלשון עתיד, אלא בלשון הווה, ועד בלשון עבר, שכבר היתה התקיעה בשופר גדול, ותיכף ומיד "נפטרין לבתיהם לשלום"¹⁵⁷, לבית האמיתי דכאו"א מישראל – בית המקדש השלישי בגאולה השלישית ("יחינו מיומיים ביום השלישי יקימנו ונחי' לפניו"¹⁵⁸), ובביהמ"ק עצמו – בכל שלש הקדושות שבו¹⁵⁹, ובפרט בקדש הקדשים¹⁶⁰.

דא"ח) שער התקיעות בסופו: "ולא יתארך זמן בירורים כ"כ ויבוא משיח ב"ב אמן וד"ל".
(156) ישעי' כז, יג.

(157) סידור אדה"ו במקומו.

(158) הושע ו, ב. – וקאי על ביהמ"ק השלישי (בגאולה השלישית) שלאחרי (וכולל) שתי בתי מקדשות שלפניו (פרש"י שם). ולהעיר, ש"יחינו מיומיים" רומז גם על ב' ימים דר"ה, ו"ביום השלישי" רומז על צום גדלי* (חדא"ג מהרש"א לר"ה יח, ב), וע"פ הידוע שב' פירושים בפסוק א' שייכים זל"ז, מודגשת יותר השייכות דר"ה לביהמ"ק השלישי וגאולה השלישית.

(* גם על יוה"כ (לקו"ת דרושי ר"ה סג, טע"ב. וראה בארוכה שיחת צום גדלי' תנש"א ס"ה (התועודיות תנש"א ח"א ע' 35)).

(159) רמב"ם הל' ביהב"ח פ"א ה"ה.

(160) שכולל ג' קדושות: קדשים (לשון רבים) – ב' דרגות, וקדש (הקדשים) – דרגא שלישית (ראה לקו"ת פקודי ה, א. ובכ"מ).

(161) ראה סה"ש תורת שלום ע' 21: "דער רבי (אדמו"ר הזקן) האט געזאגט אז משיח וועט שטיין אין גאזעטען. . אלע אידען וועלען זיין פארטיג צו ביאת המשיח גלייך ווי עס שטייט אין גאזעטען אז ער גייט" (רבינו הזקן אמר שמש"ח יהי' כתוב בעיתונים. . כל בני" יהיו מוכנים לביאת המשיח יתיכף ומיד כשיתכתבו בעיתונים שהוא בא).

(162) שה"ש ב, ה. ובשהש"ר עה"פ.

(163) סיום והותם פ' ברכה.